บทเรียนสำคัญสำหรับผู้คนทั่วไป

﴿الدروس المهمة لعامة الأمة﴾

[ไทย – Thai – تايلاندي]

เชค อับดุลอะซีซ บิน บาซ

แปลโดย : อบู ยุซรอ อิสมาอีล อะหมัด

ผู้ตรวจทาน : อุษมาน อับดุศเศาะมัด, ซุฟอัม อุษมาน

2009 - 1430

islamhouse.com

﴿الدروس المهمة لعامة الأمة﴾

« باللغة التايلاندية »

سماحة الشيخ عبدالعزيز بن عبدالله بن باز رحمه الله

ترجمة: الأستاذ إسماعيل أحمد

مراجعة: عثمان عبدالصمد، صافي عثمان

2009 - 1430

islamhouse.com

ด้วยพระนามของอัลลอฮฺ ผู้ทรงเมตตา ปรานียิ่งเสมอ

บทเรียนสำคัญสำหรับผู้คนทั่วไป

ด้วยพระนามแห่งอัลลอฮฺ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

คำนำ

มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ รางวัลผลตอบแทนที่ดีในปั้นปลายชีวิตเป็นของบรรดาผู้ยำเกรง ขอคำสดุดีและความสันติสุขแห่งอัลลอฮฺจงมีแด่บ่าวและศาสนทูตของพระองค์ ท่านนบีของเรา มุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม และบรรดาวงศาคณาญาติของท่านตลอดจนสาวกของท่านโดยทั่วหน้ากัน.

ต่อไปนี้เป็นคำกล่าวสรุปย่อของการอธิบายบางอย่างที่มุสลิมทั่วไป จำต้องรับทราบเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม ข้าพเจ้าให้ชื่อว่า “**บทเรียนสำคัญสำหรับประชาชนทั่วไป**”

ข้าพเจ้าขอต่อเอกองค์อัลลอฮฺตะอาลา ทรงโปรดให้บรรดามุสลิมทั่วไปรับประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้ และทรงได้โปรดรับผลงานชิ้นนี้จากข้าพเจ้าด้วยเทอญ แท้จริงพระองค์ทรงเป็นผู้ทรงเมตตาที่ดีเลิศ.

อับดุลอะซีซ บิน อับดุลลอฮ บิน บาซ.

คำนำจากผู้แปล

การสรรเสริญทั้งมวลเป็นสิทธิของอัลลอฮฺ *พระผู้อภิบาลแห่งสากลจักรวาล* ขอคำสดุดีและความสันติสุข จงมีแด่ท่านศาสนทูตของพวกเรามุฮัมมัด ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม และวงศาคณาญาติของท่าน ตลอดจนสาวกของท่าน และผู้ที่ได้รับทางนำจากท่าน ตราบจนกระทั่งวันสิ้นโลก

บทเรียนสำคัญสำหรับประชาชนทั่วไปเล่มนี้ เป็นผลงานเขียนของ**ท่านอัล-อัลลามะฮฺ เชค อับดุลอะซีซ บิน อับดุลลอฮฺ บิน บาซ** อดีตท่านมุฟตีใหญ่ และประธานสำนักงาน วินิฉัยปัญหาศาสนา, เผยแพร่และชักชวน ประจำกรุงริยาด ประเทศซาอุดิอาระเบีย

ท่านได้อธิบายหลักการอิสลามขั้นพื้นฐาน ในรูปแบบกะทัดรัดง่ายต่อการเข้าใจ โดยเฉพาะมุสลิมใหม่และชนมุสลิมทั่วไปได้นำไปศึกษาค้น คว้า เพื่อเป็นแนวทางการดำรงชีวิตแบบอิสลามที่ถูกต้อง ตามเป้าหมายและจุดประสงค์แห่ง อัลอิสลามที่แท้จริง.

ข้าพเจ้าได้รับมอบหมายจาก **ท่านเชคอับดุลลอฮฺ ฏ็อยฟุลลอฮฺ อัลมุฏอยรี** ที่ปรึกษาฝ่ายกิจการศาสนา ประจำสถานเอกอัครราชทูตซาอุดิอาระเบีย กรุงเทพฯ ให้แปลหนังสือเล่มนี้เพื่อจัดพิมพ์เป็นวิทยาทานแก่ผู้ใฝ่รู้ทั่วไป ขออัลลอฮฺทรงตอบแทนความดีงามต่อท่าน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าพวกเราจะได้รับประโยชน์จากหนังสือเล่มนี้

มหาบริสุทธิ์ยิ่งเป็นของอัลลอฮฺ พระผู้เป็นเจ้าที่แท้จริงแต่เพียงพระองค์เดียวเท่านั้น หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขอพระองค์ทรงได้โปรดอภัยโทษต่อบ่าวของพระองค์ แท้จริงพระองค์ทรงเป็นผู้ทรงให้การอภัยและทรงเมตตาที่ดีเลิศยิ่ง.

วะบิลลาฮิต เตาฟีก วัลฮิดายะฮฺ

วัสลาม

อบู ยุซรอ อิสมาอีล อะหมัด

กรุงเทพมหานคร ๔๕

บทเรียนสำคัญสำหรับผู้คนทั่วไป

บทที่หนึ่ง ***อัล-ฟาติหะฮฺ และบทสูเราะฮฺสั้น***

มุสลิมจำต้องศึกษาเรียนรู้สูเราะฮฺอัล -ฟาติหะฮฺและบทสูเราะฮฺสั้นๆ ซึ่งเขาพอจะมีความสามารถอ่านและท่องจำได้อย่างถูกต้อง เช่นสูเราะฮฺ อัล-ซัลซะละฮฺ ถึง สูเราะฮฺ อัล-นาส และจำต้องมีความเข้าใจในความหมายของมัน.

บทที่สอง ***หลักการอิสลามห้าประการ***

การอธิบายความหมายของหลักการอิสลามห้าประการ ข้อแรกและเป็นข้อที่สำคัญที่สุด คือ **อัช ชะฮาดะฮฺ** คือ การปฏิญานตนว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่สมควรแก่การเคารพภักดีนอกจากอัลลอฮฺและมุฮัมมัด คือศาสนทูตของพระองค์ พร้อมทั้งอธิบายความหมาย กฏเกณฑ์หรือเงื่อนไขของคำว่า **ลาอิลาฮะ อิลลัลอฮฺ** ความหมายของมันคือ *ไม่มีพระเจ้าอื่นใด* นั่นเป็นการปฏิเสธสรรพสิ่งทั้งมวลที่ถูกเคารพบูชานอกจากอัลลอฮฺ **อิลลัลลอฮฺ** *นอกจากอัลลอฮฺ* คือการยืนยันที่จะเคารพภักดีเพียงเฉพาะต่ออัลลอฮฺเท่านั้นโดยไม่มีการตั้งภาคีใดๆ ต่อพระองค์..

สำหรับกฎเกณฑ์หรือเงื่อนไขของ **ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ** *ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ* คือ ***การรับรู้ที่ปฏิเสธความโง่เขลาเบาปัญญา, การเชื่อมั่นจากใจจริงที่ปฏิเสธการสงสัยคลางแคลงใจ, ความบริสุทธิ์ใจโดยปฏิเสธการตั้งภาคีซ่อนเร้น, การมีสัจจะที่ปฏิเสธการมดเท็จ, มีความรักที่ปฏิเสธการเกลียดชัง, ปฏิบัติตามพระบัญชาใช้ซึ่งปฏิเสธการละทิ้ง, การยอมรับที่ปฏิเสธการผลักไส, และการปฏิเสธการเคารพภักดีสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ*** ซึ่งข้าพเจ้าได้รวบรวมมันไว้ในโครงกาพย์สองบทดังนี้

อันความรู้ เชื่อมั่นจากจิตใจ และ ความบริสุทธิ์ใจและ ความสัจจริงของท่าน
พร้อมด้วยความรัก การยอมรับ และการปฏิบัติตามดังคำบัญชาใช้
และอันที่แปดที่เพิ่มขึ้นมาคือการปฏิเสธพระเจ้าอื่นนอกจากอัลลอฮฺ

พร้อมทั้งให้คำอ ธิบายในความหมายของคำปฏิ ญานว่า มุฮัมมัดคือศาสนทูตแห่งอัลลอฮฺตามนัยยะแห่งความหมายของมัน คือการเชื่อและยอมรับในสิ่งที่ท่านนำมาบอกกล่าว , เชื่อและปฏิบัติตามคำแนะนำสั่งสอนของท่าน , ออกห่างจากข้อห้าม , ให้คำตักเตือนและห้ามปราม , และต้องไม่เคารพภักดี ต่ออัลลอฮฺ เว้นแต่ตามรูปแบบ ที่พระองค์ทรงบัญญัติใช้และที่ท่านรอซูล ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะซัลลัม นำมาบอกกล่าว

จากนั้นจำ เป็นต้องชี้แจงอธิบายให ้ผู้ศึกษาได้รับทราบถึงหลักการอิสลามห้าประการข้ออื่นๆ เป็นต้นว่า *การละหมาด, การบริจาคซะกาต , การถือศีลอด ในเดือน รอมฎอน, การประกอบพิธีฮัจญ์ ณ บัยตุลลอฮฺ อัลหะรอม, สำหรับผู้ที่มีความสามารถเดินทาง.*

บทที่สาม หลักการศรัทธา

หลักการศรัทธามีหกประการคือ ศรัทธา เชื่อ มั่นต่ออัลลอ ฮฺ, ศรัทธาต่อบรรดามลาอิกะฮฺของพระองค์, ศรัทธาบรรดาคัมภีร์ของพระองค์ , ศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูตของ

พระองค์, ศรัทธาต่อวันสุดท้าย หรือวันสิ้นโลก , ศรัทธากฏกำหนดสภาวะ ทั้งดีและชั่วของมัน ว่าล้วนมากจากอัลลอฮฺ ตะอาลา.

บทที่สี่ ประเภทของเตาหีดและชิริก

คำอธิบายเกี่ยวกับประเภทและเตาหีด ซึ่งมีอยู่สามประการดังนี้

1. **เตาหีด อัร-รุบูบียะฮฺ**
2. **เตาหีด อัล-อุลูฮียะฮฺ**
3. **เตาหีด อัล-อัสมาอ์ วะ อัศ-ศิฟาต**

เตาหีด อัร-รุบูบียะฮฺ คือ *การเชื่อศรัทธามั่นต่อเอกองค์อัลลอฮฺ   ตะอาลา ผู้ทรงสร้างสรรค์สิ่งทั้งปวง, ผู้ทรงบริหารกิจการทั้งปวง, ปราศจากหุ้นส่วนใดๆ ทั้งสิ้นในการนี้.*

เตาหีด   อัล-อุลูฮียะฮฺ   คือ **การเชื่อศรัทธามั่นต่อเอกองค์อัลลอฮฺตะ   อาลา ว่าพระองค์คือพระเจ้าที่สมควรแก่ การเคารพภักดีอย่างแท้จริงโดยปราศจากหุ้นส่วนใดๆ** ซึ่งมัน คือความหมายของคำว่า **ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ** หมายถึง *ไม่มีพระเจ้าที่สมควรแก่การเคารพภักดีอย่างแท้จริงนอกจากอัลลอฮฺองค์เดียวเท่านั้น*

ด้วยเหตุนี้รูปแบบของ อิบาดะฮฺหรือ การทำความภักดีทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นการ ละหมาด การถือศีลอด ฯลฯล้วนแล้วเราจำต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจเฉพาะเพื่ออัลลอฮฺ   องค์เดียวเท่านั้น ไม่อนุมัติให้กระทำเพื่อใครอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ.

ส่วน เตาหีด   อัล –อัสมา อ์ วัศศิ ฟาต   คือการเชื่อศรัทธามั่นต่อหลักฐานยืนยัน ที่ปรากฏอยู่ในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานหรือหะดีษเกี่ยวกับพระนามและคุณลักษณะของพระองค์ ด้วยการยืนหยัดมั่นคงเพื่ออัลลอฮฺองค์เดียว   ในลักษณะที่เหมาะสม   กับพระองค์ ที่สุด โดยปราศจากการ **ตะหฺรีฟ**, **ตะอฺฏีล**, **ตักยีฟ**, **หรือตัมษีล** ใดๆ (***ตะหฺรีฟ*** *คือการเปลี่ยนแปลง ดัดแปลงความหมาย   ของตัวบท   ละเว้นที่จะพยามยามทำความเข้าใจ   หรือ เข้าใจความหมายที่แท้จริง*   ***ตะอฺฏีล***   *คือการละเว้นที่จะเข้าใจตัวบท หมายถึงการปฏิเสธในคุณลักษณะของอัลลอฮฺ* ***ตักยีฟ*** *คือ การศรัทธาว่าลักษณะและสถานภาพของคุณลักษณะของอัลลอฮฺ   เป็นเช่นนั้นเช่นนี้   หรือ   ตั้งคำถามซักไซ ้เกี่ยวกั บ สถานภาพดังกล่าวของพระองค์   ส่วน* ***ตัมษีล*** *คือ   การเชื่อว่าคุณลักษณะของอัลลอฮฺ นั้นเปรียบเสมือนสิ่งถูกสร้างของพระองค์* - ผู้แปล) ตามพระบัญญัติของพระองค์ที่ว่า

﴿قُلۡ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ١ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ٢ لَمۡ يَلِدۡ وَلَمۡ يُولَدۡ ٣
وَلَمۡ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدُۢ ٤﴾ الإخلاص: ١ - ٤

ความว่า **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พระองค์คืออัลล อฮฺ   ผู้ทรงเอกะ อัลลอฮฺนั้นทรงเป็นที่พึ่ง   พระองค์ไม่ประสูติ   และไม่ทรงถูกประสูติ และไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนพระองค์** (อัล-อิคลาศ 1-4)

และพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿يَذۡرَؤُكُمۡ فِيهِۚ لَيۡسَ كَمِثۡلِهِۦ شَيۡءٞۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ ١١﴾ الشورى: ١١

ความว่า "**ไม่มีสิ่งใดเสมอเหมือนพระองค์ และพระองค์เป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงเห็น**" (อัช-ชูรอ 11)

นักปราญช์อิสลามบางท่านได้แบ่งเตาหีดประเภทนี้ออกเป็นสองชนิด โดยได้รวม เตาหีด อัล-อัสมา อ์วัศศิฟาตเข้าไว้กับ เตาหีด อัร-รุบูบียะฮฺ โดยไม่มีความขัดแย้งใดๆ ในเรื่องดังกล่าวนี้ เพราะจุดประสงค์สองประเภทนี้เป็นที่เข้าใจอย่างแจ่มแจ้งปราศจากข้อสงสัยและคลุมเครือใดๆทั้งสิ้น.

สำหรับประเภทของชิริก – *การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ* - มีอยู่สามประเภทเช่นเดียวกันคือ

1. **ชิริก อักบัรฺ - การตั้งภาคีใหญ่**
2. **ชิริก อัศฆ็อร - การตั้งภาคีย่อย**
3. **ชิริก เคาะฟีย์ - การตั้งภาคีซ่อนเร้น**

ชิริก- อักบัรฺ คือ ***การตั้งภาคีที่ส่งผลให้การงานที่เป็นกุศล สูญสิ้นไร้ผล*** และจำต้ องตกอยู่ในหลุมนรกชั่วนิรันดร์ สำหรับผู้ที่ สิ้นชีวิตในสภาพเช่นนั้น ดังพระดำรัสของอัลลอฮฺตะอาลาที่ว่า

﴿وَلَوۡ أَشۡرَكُواْ لَحَبِطَ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٨٨﴾ الأنعام: ٨٨

ความว่า "**และหากพวกเขาได้ตั้งภาคีขึ้น แน่นอน สิ่งที่พวกเขาได้กระทำกัน ก็จะสูญสิ้นไปจากพวกเขา**" อัล-อันอาม ๘๘

และพระองค์ได้ตรัสอีกว่า

﴿ مَا كَانَ لِلۡمُشۡرِكِينَ أَن يَعۡمُرُواْ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ شَٰهِدِينَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِم بِٱلۡكُفۡرِۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ وَفِي ٱلنَّارِ هُمۡ خَٰلِدُونَ ١٧﴾ التوبة: ١٧

ความว่า "**ไม่บังควรแก่บรรดามุชรีกีนที่จะบูรณะ บรรดามั สยิดของอัลลอฮฺในฐานะที่พวกเขา ได้ยืนยันแก่ตัวของพวกเขาเองแล้ว ซึ่งการปฏิเสธศรัทธา ชนเหล่านี้แหละ ที่บรรดาการงานของพวกเขาไร้ผล และในนรกนั้นพวกเขาจะอยู่ตลอดกาล**" อัต-เตาบะฮฺ ๑๗

ผู้ใดตายในสภาพเช่นนี้ เขาผู้นั้นจะไม่ได้รับการอภัยโทษ เขาจะไม่ได้เข้าสวนสวรรค์ ดังพระดำรัสของพระองค์ที่ว่า

﴿ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ ﴾ النساء: ٤٨

ความว่า “**แท้จริง อัลลอฮฺไม่ทรงอภัย ให้กับ ผู้ที่ได้ตั้งภาคีต่อพระองค์ และทรงอภัยอื่นจากนั้น แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์**” อัน-นิสาอ์ ๔๘

และอัลลอฮฺตะอาลาได้ตรัสอีกว่า

﴿إِنَّهُۥ مَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدۡ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ ٱلۡجَنَّةَ وَمَأۡوَىٰهُ ٱلنَّارُۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٖ ٧٢﴾ المائدة: ٧٢

ความว่า “**แท้จริงผู้ใดให้มีภาคีขึ้นแก่อัลลอฮฺ แน่นอน อัลลอฮฺจะทรงให้สวรรค์เป็นที่ต้องห้ามแก่เขา และที่พำนักของเขานั้นคือนรก และสำหรับบรรดาผู้อธรรมนั้นย่อมไม่มีผู้ช่วยเหลือใดๆ** ” อัล-มาอิดะฮฺ ๗๒

ส่วนหนึ่งของ ชิริก อักบัร คือ **การขอความช่วยเหลือจากคนตาย รูปปั้น การบนบาน การเชือดสัตว์พลีต่อสิ่งเหล่านั้นเป็นต้น.**

ส่วนชิริก อัศฆ็อร หรือการตั้งภาคีย่อย ซึ่งมีหลักฐานปรากฏยืนยันจากตัวบทคัมภีร์อัลกุรอานและสุนนะ ฮฺ ซึ่งได้ชื่อว่า “ชิริก” เช่นกัน แต่ทว่ามันไม่ใช่ ชนิดของ ชิริก อักบัรฺ เช่น การโอ้อวดในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง , การสาบานด้วยนามอื่นจากอัลลอฮฺ , คำกล่าวที่ว่า “หากอัลลอฮฺทรงพระประสงค์และคนนั้นคนนี้ประสงค์ ” เป็นต้น. ดังคำกล่าวของท่าน นบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เคยกล่าวว่า “**สิ่งที่ฉันกลัวมากที่สุดสำหรับพวกเจ้ าคือ ชิริก อัศฆ็อร ทันใดนั้นมีผู้หนึ่งถามขึ้นว่ามันคืออะไร ? ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ตอบว่า อัร-ริยาอ์ การกระทำเพื่อโอ้อวด**”

รายงานโดยท่านอิมามอะหมัด , อัฏ-เฏาะบะ รอนี, อัล-บัยฮากี จาก มะหฺมูด อัล-ละบีด อัล-อันศอรีด้วยสายสืบที่ดี และรายงานโดยอัฏ-เฏาะบะ รอนีด้วยสายส บที่ดีเช่นกัน จากมะหฺมูด บิน ละบีด จาก รอฟิอฺ บิน เคาะดีจญ์ จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม

ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า “**ผู้ใดได้สาบานต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดด้วยนามอื่นจากอัลลอฮฺ เขาผู้นั้นได้ทำกา รชิร ิกเสียแล้ว** ” รายงานโดยอิมามอะหมัดด้วยสายสืบที่ เศาะฮีหฺ จากท่านอุมัร บิน อัล-ค็อฏฏอบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮฺ และรายงานโดย อบู ดาวูด, อัต-ติรมีซีย์ ด้วยสายสืบเศาะฮีหฺจากหะดีษอิบนุ อุมัรฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา จากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า ความว่า“ **ผู้ใดก็ตามที่ได้สาบาน ด้วยนามอื่นนอกจากอัลลอฮฺ เขาผู้นั้นได้ตกเป็นกาฟิรฺเสียแล้ว หรือ ได้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺเสียแล้ว** ” และคำกล่าวของท่านบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม อีกที่ว่า “**พวกเจ้าจงอย่ากล่าวว่าอัลลอฮฺทรงพระประสงค์ และผู้นั้นทรงประสงค์ แต่ให้กล่าวว่าอัลลอฮฺทรง พระประสงค์หลังจากนั้นผู้นั้นได้ประสงค์** ” บันทึก โดย อบูดาวูด ด้วยสายสืบเศาะฮีหฺ จากท่านหุซัยฟะฮ บิน อัลยะมาน เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ

ชิริกชนิดนี้ไม่ทำให้ตกศาสนา และไม่ทำให้ต้องตกนรกชั่วนิรันดร์ แต่ทว่ามันเป็นการแสดงถึงการขัดแย้งหรือการปฏิเสธต่อความสมบูรณ์แบบของหลักเตาหีดที่ถูกต้อง

ส่วนประเภทที่สาม คือ **ชิริก เคาะฟีย์ หรือ การตั้งภาคีซ่อนเร้น** หลักฐานจากคำกล่าวของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ว่า "**ฉันจะบอกพวกท่านถึงสิ่งหนึ่งที่ฉันกลัวยิ่งกว่ามะซีหฺ อัด-ดัญญาลเสียอีก เอาไหม? พวกเขาเหล่านั้นกล่าวตอบว่า ได้สิ ท่านรอซูลลุลลอฮ ท่านจึงกล่าวต่อไปว่ามันคือ ชิริก เคาะฟีย์ เช่นที่ชายคนหนึ่งที่ยืนขึ้นละหมาดอย่างงดงาม เพื่อให้ผู้คนสนใจมองดูมาทางเขา** " รายงานโดยอิมามอะหฺมัดในมุสนัดของท่าน จากท่านอบู สะอีด อัล-คุดรีย์ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ

และอนุญาติให้แบ่งชิริก หรือ การตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ ออกเป็นสองประเภท คือ ชิริกใหญ่ และ ชิริกย่อย ส่วนชิริกเคาะฟีย์นั้นมันครอบคลุมชิริกทั้งชิริกใหญ่และชิริกเล็ก ซึ่งบางครั้งมันชิริกใหญ่ก็เกิดขึ้นอย่างซ่อนเร้นได้ เช่น การตั้งภาคีของบรรดาพวก มุนาฟิกีน ผู้กลับกลอก เป็นต้น เพราะพวกเขาเหล่านั้นได้พยายามปิดบังหลักความเชื่อถือที่หลงผิดของพวกเขาโดยได้แสดงให้เห็นว่าพวกเขายอมรับและปฏิบัติตามอิสลามอย่างโอ้อวด และกลัวว่าอันตรายจะเกิดขึ้นแก่พวกเขา และบางที ชิริก เคาะฟีย์ ก็เกิดขึ้นได้กับ ชิริก อัศฆ๊อร หรือ ชิริก ย่อย ซึ่ง เกิดขึ้นในกรณีแสดงความโอ้อวด ดังเช่นที่มีปรากฏในหะดีษที่รายงานโดยท่านมะหฺมูด บิน ละบีด อัล-อันศอรี ที่ได้นำมากล่าวถึงข้างต้น และหะดีษของ อบู สะอีด อัล-คุดรีย์ *แท้จริง อัลลอฮฺ เป็นผู้ทรงประทานความสำเร็จ*

บทที่ห้า อัล-อิหฺซาน

ความหมาย ของอิหฺซาน คือ "**การทำความเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ เสมือนหนึ่งท่านเห็นพระองค์ และหากว่าท่านไม่เห็นพระองค์ แท้จริง พระองค์ก็ทรงเห็นท่าน**"

บทที่หก เงื่อนไขของการละหมาด

สำหรับเงื่อนไขของการปฏิบัติละหมาดมีเก้าประการดังนี้

1. **อัล-อิสลาม (นับถือศาสนาอิสลาม)**
2. **อัล-อักลุ (การมีสติสัมปชัญญะ)**
3. **อัต-ตัมยีซ (พ้นวัยเด็กและอยู่ในวัยที่สามารถแยกแยะได้แล้ว)**
4. **ร๊อฟอุลหะดัษ (การยกหะดัษ)**
5. **อิซาละฮฺ อัลนะญาซะฮฺ (การปลดเปลื้องสิ่งโสโครกที่เป็นนะญิส)**
6. **ซิตรุล เอาเราะฮฺ (การปกปิดอวัยวะพึงสงวนตามที่ศาสนากำหนด)**
7. **ดุคูล อัลวักตุ (การเข้าเวลา)**

8. **อิสติกฺบาล อัลกิบละฮฺ (การผินหน้าสู่กิบละฮฺ)**
9. **การเนียต (การเจตนา)**

บทที่เจ็ด หลักการละหมาด

หลักของการปฏิบัติละหมาดมี 14 ประการดังนี้

1. **การยืน หากมีความสามารถ**
2. **การตักบีเราะตุล อิหฺรอม**
3. **การอ่านอัลฟาติหะฮฺ**
4. **การโค้งรุกูอฺ**
5. **อิอฺติดาล (การยืนตรงหลังรุกูอฺ)**
6. **การกราบสุญูด**
7. **การเงยขึ้นจากสุญูด**
8. **การนั่งระหว่างสุญูด**
9. **การพักให้อวัยวะสงบนิ่ง (ฏุมานีนะฮฺ) ในทุก ๆ อิริยาบท**
10. **การดำเนินตามขั้นตอน**
11. **การกล่าวตะชะฮฺฮุดครั้งสุดท้าย**
12. **การนั่งเพื่อตะชะฮฺฮุดครั้งสุดท้าย**
13 . **การกล่าวคำเศาะละวาตต่อท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม**
14 . **การให้สลามทั้งสองครั้ง**

บทที่แปด ข้อบังคับของการละหมาด

กฎข้อบังคับของการปฏิบัติละหมาดมี ๘ ประการดังนี้

๑. **การตักบีรฺ ที่นอกเหนือจากตักบีรเราะตุลอิหฺรอม**
๒. **การกล่าว "สามิอัลลอฮุ ลิมันฮามิดะฮฺ" ไม่ว่าละหมาดตามหรือคนเดียว**
๓. **การกล่าว "ร๊อบบะนา วะละกัลฮัมดฺ"**
๔. **การกล่าว "สุบหานะ ร๊อบบียัล อะซีมฺ" ในขณะโค้งรุกูอฺ**
๕. **การกล่าว "สุบหานะ ร๊อบบิยัล อะอฺลา" ในขณะกราบสุญูด**
๖. **การกล่าว " ร๊อบบิฆ ฟิรฺลี" ในขณะนั่งระหว่างสองสุญูด**
๗. **การกล่าวตะชะฮฺฮุดครั้งแรก**
๘. **การนั่งเพื่อตะชะฮฺฮุดครั้งแรก**

บทที่เก้า การกล่าวตะชะฮฺฮุด

การกล่าวตะชะฮฺฮุดคือการกล่าวข้อความดังนี้

التَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ، السَّلَامُ عَلَيْكَ أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَٰهَ إِلَّا اللهُ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

คำอ่าน **อัตตะฮียฺยาตุ ลิลลาฮิ, วัศ-ศอลาวาตุ วัฏ-ฏ็อยยิบาต, อัส-ละลามุอะลัยกะ อัยยุฮัล นะบียฺ วะเราะมะตุลลอฮิ วะบะเราะกาตุฮฺ, อัสสะลามมุอะลัยนา วะอะลา อิบาดีลลาฮิศ ศอลีฮีน อัชฮะดุ อัลลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ, วะอัชฮะดุ อันนะ มุฮัมมะดัน อับดุฮู วะเราะซูลุฮฺ**

คำแปล "ความเคารพ ความภักดี และคุณธรรมทั้งมวล เป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺ (หรือความภักดี คืออิบาดะฮฺทางวาจา ทางกิริยา และทางทรัพย์สินทั้งมวลเป็นสิทธิ์ของอัลลอฮฺทั้งสิ้น) ขอความสันติสุข ความเมตตาแห่งอัลลอฮฺ และความจำเริญแห่งพระอ งค์จงมีแด่ท่าน โอ้ท่านนบ ี ขอความสันติสุขจงมีแด่พวกเราและแก่บรรดาบ่าวผู้ทรงธรรมแห่งอัลลอฮฺ ฉันขอปฏิญญานว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ และมุฮัมมัดนั้นเป็นบ่าวและศาสนทูตของพระองค์"

หลังจากนั้นกล่าวสดุดีสรรเสริญท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ดังนี้

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ، وَبَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

คำอ่าน **อัลลอฮุมมะ ศ็อลลิ อะลา มุฮัมมัด วะอะลา อาลิ มุฮัมมัด, กะมาศ็อลลัยตะ อะลา อิบรอฮีม วะ อะลา อาลิ อิบรอฮีม, อินนะกะ ฮะมีด ดุม มะญีด, วะบาริก อะลา มุฮัมมัด วะอะลา อาลิ มุฮัมมัด กะมา บาร๊อกตะ อะลา อิบรอฮีม วะอะลา อาลิ อิบรอฮีม, อินนะกะ ฮะมีดม มะญีด**

คำแปล โอ้ อัลลอฮฺ ขอได้โปรดเมตตา (หรือสดุดี) มุฮัมมัด และวงศ์วานของมุฮัมมัด ดุจดังที่ได้โปรดเมตตา (หรือสดุดี) แก่อิบรอฮีม และวงศ์วานของอิบรอฮีม แน่แท้พระองค์ทรงเป็นที่สดุดีสรรเสริญ ทรงเป็นที่สรรเสริญพระเกียรติ ยิ่ง โอ้ อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงความจำเริญให้แก่มุฮัมมัด และแก่วงศ์วานของมุฮัมมัด ดุจดังที่ประทานความจำเริญให้แก่อิบรอฮีม และวงศ์วานของอิบรอฮีม แน่แท้ พระองค์ทรงเป็นที่สดุดีสรรเสริญยิ่ง ทรงเป็นที่สรรเสริญพระเกียรติยิ่ง.

ถัดจากนั้น ให้ขอความคุ้มครองจากอัลลอ ฮฺในระหว่างตะชะ ฮฺฮุดสุดท้าย ให้พ้นจากการทรมานของหลุมนรก การทรมานในหลุมฝังศพ การทดสอบหรือฟิตนะฮฺใน การมีชีวิตและการตาย และให้พ้นจากการทดสอบหรือ ฟิตนะฮฺของดัจญา ล แล้วให้เลือกอ่านดุอาอ ์ที่ดีตามแต่ปรารถนาโดยเฉพาะดุอาอ์ที่มีแบบฉบับมาจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เช่น

اللّٰهُمَّ أَعِنِّي عَلَى ذِكْرِكَ وَشُكْرِكَ وَحُسْنِ عِبَادَتِكَ، اللّٰهُمَّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي ظُلْمًا كَثِيرًا وَلَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ فَاغْفِرْ لِي مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِي إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

คำอ่าน **อัลลอฮุมมะ อะอินนี อะลา ซิกฺริกะ วะ-ชุกริกะ วะ หุสนิ อิบาดะติก, อัลลอฮุมะ อินนี ซฺอลัมตุ นัฟซี ซุลมัน กะษีรร็อน วะ ลายัฆฺฟิรุซ ซูนูบะ อิลลา อันตะ ฟัฆฺฟิรฺลี มัฆฟิเราะตัม มิน อินดิก, วัรฺหัมนี อินนะกะ อันตัล เฆาะฟูรุร เราะหีม**

คำแปล โอ้ อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงได้โปรดช่วยให้ ข้าพระองค์ได้มีการรำลึกถึงพระองค์ ขอบคุณพระองค์ และความ งดงามในการภักดีต่อพระองค์ โอ้อัลลอฮฺ แท้จริง ข้าพระองค์ ได้กระทำ ความไม่เป็นธรรม ให้แก่ตัวของ ข้าพระองค์อย่างมากมาย และไม่มีใครจะอภัยโทษได้ นอกจากพระองค์ ดังนั้นขอได้โปรดอภัยโทษให้แก่ ข้าพระองค์ด้วยการอภัยโทษ จากพระองค์ และได้โปรดเมตตาต่อข้าพระองค์ แน่แท้พระองค์เป็นผู้ทรงยิ่งด้วยการให้อภัย ผู้ทรงยิ่งด้วยความเมตตา

สำหรับในตะชะฮุดแรกนั้น หลังจากกล่าว คำปฏิญาณหรือ ชะฮาดะตัย นฺแล้วให้ลุกขึ้นยืนเพื่อละหมาด ร็อกอะฮฺที่สาม ต่อ ในละมาดซุฮรฺ, ละมาดอัศริ, ละหมาดมัฆริบ และละหมาดอิชาอ์ และหากท่านจะกล่าวเศาะละวาตให้แก่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม หลังตะชะฮฺฮุดแรก ก็เป็นการดีกว่า เนื่องจากมีหลักฐานยืนยันจากหะดีษทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องนี้ จากนั้นท่านก็ลุกขึ้นยืนละหมาดร็อกอะฮฺที่สามต่อไป

บทที่สิบ สุนนะฮฺของการละหมาด

สุนนะฮฺของการละหมาดมีดังนี้

1. การกล่าวดุอาอ์ อัล-อิฟติตาหฺ
2. วางมือขวาทับมือบนหน้าอกขณะอยู่ในท่ายืน ก่อนและหลังรุกูอฺ
3. ยกมือทั้งสอง โดย แบฝ่ามือ และให้นิ้วมือชิดกัน ยกให้สูงระดับหัวไหล่หรือใบหูทั้งสองข้างในขณะตักบีรฺครั้งแรก ขณะตักบีรฺเพื่อทำการรุกูอฺ และขณะเงยขึ้นจากรุกูอฺ และในขณะตักบีรฺเพื่อยืนขึ้นจากตะชะฮฺฮุดแรกเพื่อละหมาดต่อในร็อกอะฮฺที่สาม
4. กล่าวดุอาอ์มากกว่าหนึ่งครั้งในระหว่างการรุกูอฺและขณะสุญูด
5. กล่าวดุอาอ์อื่นนอกจากคำว่า ***ร็อบบะนา ละกัล หัมดฺ*** หลังจาก ที่ยืนขึ้นจากรุกูอฺ และการขอดุอาอ์อภัยโทษมากกว่าหนึ่งครั้งขณะนั่งระหว่างสุญูดทั้งสอง
6. การทำให้ศีรษะเสมอหลังขณะการรุกูอฺ

7. การให้ต้นแขนทั้งสองออกห่างจากสีข้าง และให้หน้าท้องห่างออกจากขาอ่อน และแยกขาอ่อนให้ห่างจากแข้งขณะที่สุญูด

8. ยกแขนทั้งสองให้เหนือระดับพื้นขณะสุญูด

9. นั่งบนเท้าซ้าย และให้ เท้าขวาตั้งยัน พื้นขณะนั่ง ตะชะฮุฮุดแรก และขณะนั่งระหว่างสองสุญูด

10 . นั่งแบบตะวัรรุกในตะชะฮุฮุดสุดท้ายของละหมาดที่มีสี่และสามร็อกอะฮฺ คือนั่งให้ก้นติดพื้น โดยให้เท้าข้างซ้ายอยู่ใต้เท้าขวา ปลายเท้าข้างขวายันพื้นไว้

11. ชี้ด้วยนิ้วชี้ระหว่างตะชะฮุฮุดแรกและตะชะฮุฮุดครั้งที่ สอง ตั้งแต่เริ่ม นั่งจนกระทั่งสิ้นสุด และให้กระดิกนิ้วชี้ในระหว่างการกล่าวขอดุอาอ์

12. กล่าว เศาะละวาต แก่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม และวงศาคนาญาติของท่าน และแก่ท่านนบีอิบรอฮีมและวงค์วานของท่านระหว่างตะชะ ฮุฮุดแรก

13. การขอดุอาอ์หลังตะชะฮุฮุดสุดท้าย

14. การอ่านเสียงดังใน ละหมาดศุบหฺ ละหมาดญุมอะฮฺ ละหมาดอีด ละหมาดขอฝน และในสองร็อกอะฮฺแรกของละหมาดมัฆริบและอิชาอ์

15. การอ่านเสียงค่อยใน ละหมาดซุฮรฺ ละหมาดอัศรฺ ร็อกอะฮฺที่สามของมัฆริบ และสอง ร็อกอะฮฺสุดท้ายของละหมาดอิชาอ์

16. อ่านสูเราะฮฺอื่นนอกเหนือจากอัลฟาติหะฮฺ

พร้อมๆ กับเอาใจใส่ สุนนะ ฮฺอื่นๆ นอกจากที่เราได้กล่าวไว้ในการ ละหมาด เช่น ส่วนที่เกินไปจากคำกล่าวว่า ร็อบบะนา วะละกัลหัมดฺ สำหรับผู้ที่เป็นอิมาม หรือมะมูม หรือผู้ที่ละหมาดคนเดียว เมื่อเงยขึ้นจากรุกูอฺเพราะมันเป็นสุนนะ ฮฺ และเช่นเดียวกันกับ การวางฝ่ามือไว้บนหัวเข่าโดยกางนิ้วมือออกในขณะที่รุกูอฺ

บทที่สิบเอ็ด สิ่งที่ทำให้ละหมาดเสีย

การกระทำที่ส่งผลให้การละหมาดเสียมีแปดประการดังนี้

1. การตั้งใจพูด โดยที่เขาทราบดี ส่วนผู้ที่หลงลืมหรือไม่ทราบ การละหมาด ของเขาถือว่าใช้ได้
2. การหัวเราะ
3. การกิน
4. การดื่ม
5. การเปิดเอาเราะฮฺ (อวัยวะที่พึงปกปิดและสงวน)
6. การหันเหออกไปจากทิศของกิบละฮฺจนเกินไป
7. การเล่นหรือเคลื่อนไหวมากๆ ติดต่อกัน
8. การเสียน้ำละหมาด

บทที่สิบสอง เงื่อนไขของการทำวุฎูอ์

การทำวุฎูอ์หรือการอาบน้ำละหมาด มีหลักเกณฑ์อยู่สิบประการ

1. ต้องเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม
2. ต้องมีสติสัมปชัญญะ
3. มุมัยยิซ คือ พ้นวัยเด็ก และสามารถจำแนกแยกแยะความแตกต่างได้
4. การเนียตหรือตั้งเจตนา
5. ต้องเนียตหรือตั้งใจ กระทำอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีการเจตนาว่าหยุดทำจนกว่าจะสิ้นสุดวุฎูอ์
6. ต้องสิ้นสุดจากมูลเหตุที่ทำให้ต้องอาบน้ำละหมาด (เช่น สิ้นสุดจากการปัสสาวะแล้ว คือ ไม่อนุญาตให้อาบน้ำละหมาดขณะที่ปัสสาวะยังไม่เสร็จ เป็นต้น – ผู้ตรวจทาน)
7. ต้องชำระร่างกายให้สะอาดจากการถ่ายและหนักถ่ายเบาก่อนที่จะอาบน้ำละหมาด
8. ต้องใช้น้ำที่สะอาดและได้รับการอนุมัติให้ใช้
9. ขจัดสิ่งที่กีดกั้นไม่ให้น้ำสามารถเข้าถึงผิวหนัง
10. การเข้าเวลาละหมาด สำหรับผู้ที่มีหะดัษประจำ

บทที่สิบสาม ข้อบังคับของวุฎูอ์

สำหรับกฎเกณฑ์ข้อบังคับของการทำวุฎูอฺมีหกประการดังนี้

1. ล้างหน้า พร้อมกับการบ้วนปากและสูดน้ำเข้าจมูกด้วย
2. ล้างมือทั้งสองถึงข้อศอกทั้งสองข้าง
3. ลูบทั่วศีรษะพร้อมใบหูทั้งสอง
4. ล้างเท้าถึงตาตุ่มทั้งสอง
5. ปฏิบัติตามลำดับก่อนหลัง
6. ปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง

และมีสุนนะฮฺให้ล้างใบหน้า มือและเท้าสามครั้ง ในส่วน ของการป้วนปาก และสูดน้ำเข้า จมูกก็ให้ทำสามครั้ง เช่นเดียวกัน แต่ว่ากฎเกณ ฑ์และข้อบังคับทางศาสนบัญญัติให้ทำครั้งเ ดียวเท่านั้น ส่วนการเช็ดศีรษะนั้นไม่มีสุนนะฮฺให้เช็ดหลายครั้ง ดังที่มีปรากฏอยู่ในหะดีษเศาะฮีหฺ

บทที่สิบสี่ สิ่งที่ทำให้เสียวุฎูอ์ (น้ำละหมาด)

สำหรับสิ่งที่ทำให้เสียวุฎูอ์หรือน้ำละหมาดนั้นมีหกประการดังนี้

1. มีสิ่งที่ออกมาทางทวารทั้งสอง
2. มีนะญิสที่สกปรกออกจากร่างกาย
3. ขาดสติด้วยการนอน หรืออื่นจากนั้น
4. สัมผัสอวัยวะเพศด้วยมือไม่ว่าจะเป็นทวารเบาหรือทวารหนักโดยไม่มีสิ่งปิดกั้น

5. รับประทานเนื้ออูฐ
6. การตกจากศาสนาหรือเป็นมุรตัด ขอพระองค์อัลลอฮฺทรงปกป้องคุ้มครองบรรดามุสลิม โดยทั่วหน้ากันจากสิ่งนั้นด้วยเถิด

ข้อสังเกตที่สำคัญ

สำหรับการอาบน้ำ ให้ศพนั้น ตามทัศนะที่ถูกต้องนั้น ถือว่าไม่ทำให้ น้ำละหมาด เสีย ซึ่งเป็นความเห็นของบรรดาปราชญ์อุล ะมาอ์ส่วนใหญ่ เนื่องจากไม่มีหลักฐานยืนยันถึงการเสียน้ำละหมาด แต่หากว่ามือของเขาไปถูกหรือสัมผัสอวัยวะเพศของ ศพโดยตรง(ปราศจากผ้าก ั้น) เขาจำเป็นต้องอาบน้ำละหมาดใหม่ ที่จำเป็นก็คือ เขาไม่ควรสัมผัสหรือแตะต้องอวัยวะเพศของ ศพ นอกจากมีผ้ากั้น

ในทำนองเดียวกัน กับการแตะต้องหรือสัมผัสสตรีเพศ ซึ่งไม่ทำให้เสียน้ำละหมาด ไม่ว่าการกระทำเช่นนั้นจะทำด้วยอารมณ์ใคร่หรือไม่ก็ตาม ตามทัศนะที่ถูกต้องที่สุดระหว่างสองทัศนะ ตราบใดที่ไม่มีการหลั่งน้ำอสุจิออกจากอวัยะวะเพศ เนื่องจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เคยจูบบรรดาภรรยาของท่านบางคน แล้วไปละหมาดโดยไม่ได้อาบน้ำละหมาดใหม่อีก

ส่วนพระดำรัสของอัลลอฮฺตะอาลาในสูเราะ ฮฺ อัน-นิสาอ์ โองการที่ 43 และสูเราะ ฮฺ อัล-มาอิดะฮฺ โองการที่ 6 ที่ว่า

﴿أَوْ لَامَسْتُمُ النِّسَآءِ﴾

ความว่า "**หรือพวกเจ้าได้สัมผัสกับหญิง**"

ความหมาย ดังกล่าวคือ การสมสู่ภรรยา ตาม ทัศนะความคิดเห็นที่ถูกต้องที่สุดของนักปราช์ญอิสลาม เช่น ท่านอิบนุ อับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา และบรรดาคณะนักปราช์ ทั้งรุ่นก่อนและรุ่นหลัง ขอความสันติสุขจงมีแก่ท่านทั้งหลาย เหล่านั้น แท้จริง อัลลอฮฺเป็นผู้ทรงประทานความสำเร็จ

บทที่สิบห้า การมีอุปนิสัยตามที่เป็นบทบัญญัติสำหรับบรรดามุสลิมทุกคน

การมี อุปนิสัย ที่งดงาม ตามที่ เป็นบทบัญญัติสำหรับมุสลิมทุก คน เช่น การมีสัจจะ มีความซื่อสัตย์สุจริต การสงวนและ ปกป้องอวัยวะเพศ การมีความละอาย การเป็นคนกล้าหาญ การมีใจปรา นี เมตตากรุณา รักษาคำมั่นสัญญา การทำตนให้บริสุทธิ์จากบรรดาข้อห้ามต่างๆ ของอัลลอฮฺ มีอัธยาศัยไมตรีจิตที่ดี ช่วยเหลือเกื้อกูลคนยากคนจนตามส มรรถภาพของตน และคุณสมบัติอื่นๆ ที่ปรากฏเป็นบทบัญญัติในกิตาบุลลอฮฺและสุนนะฮฺ

บทที่สิบหก การมีมารยาทแบบอิสลาม

ส่วนหนึ่งของการมีมารยาทที่ดีงามในอิสลามมีดังนี้

1. การกล่าวสลาม
2. การทำหน้ายิ้มแย้ม

3. การกินและดื่มด้วยมือขวา
4. การกล่าว ***บิสมิลลาฮฺ*** เมื่อเริ่มต้น
5. การกล่าว ***อัลหัมดุลิลลาฮฺ*** เมื่อเสร็จสิ้น
6. การกล่าว ***อัลหัมดุลิลลาฮฺ*** เมื่อจาม
7. การกล่าวว่า ***ยัรหะมุกัลลอฮฺ*** เมื่อได้ยินผู้จามกล่าวอัลหัมดุลิลลาฮฺ
8. การเยี่ยมเยือนผู้ป่วยไข้
9. การร่วมละหมาดญะนาซะฮฺและติดตามศพไปฝัง
10. บทบัญญัติที่เกี่ยวกับมารยาทการเข้ามัสยิด
11. เข้าออกจากบ้าน
12. ขณะเดินทาง
13. ความสัมพันธ์ต่อบิดามารดา
14. ต่อญาติพี่น้อง
15. ต่อเพื่อนบ้าน
16. ต่อผู้ใหญ่และเด็ก
17. การแสดงความยินดีเมื่อเด็กคลอด
18. การอวยพรงานแต่งงาน
19. การปลอบประโลมและแสดงความเสียใจต่อเหตุร้ายที่เกิดขึ้นกับผู้อื่น
20. และมารยาทอื่นจากนั้น เป็นต้น ว่าการนุ่งห่ม การถอดเสื้อผ้า และสวมใส่รองเท้า

บทที่สิบเจ็ด ข้อตักเตือนให้ห่างจากการตั้งภาคีหรือชิริก และการฝ่าฝืนต่าง ๆ

มุสลิม พึงต้องระมัดระวัง ตักเตือนซึ่งกันและกันให้ออกห่างจากการตั้งภาคีต่อเอกองค์อัลลอฮฺ หรือปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติและข้อบังคับของพระองค์ เป็นต้นว่า การประพฤตผิดที่เป็นเหตุแห่งหายนะทั้งเจ็ด (อัส-สับอฺ อัล-มูบิกอต)คือการตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺ การทำไสยศาสตร์ การฆ่าเพื่อนมนุษย์โดยไม่ชอบธรรม การกินดอกเบี้ย การยึดเอาสมบัติเด็กกำพร้า การหนีออกจากสมรภูมิรบ และการกล่าวหาหญิงผู้ศรัทธาที่เป็นผู้บริสุทธิ์ว่าผิดประเวณี

และเช่นเดียวกันกับ การอกตัญญูต่อบิดารมารดา การตัดญาติขาดมิตร การเป็นพยานเท็จ การสร้างความเดือดร้อนแก่เพื่อนบ้าน สร้างความอธรรมให้เกิดขึ้นต่อเลือดเนื้อ ทรัพย์สิน ชื่อเสียง และเกีย รติยศของเพื่อนมนุษย์ เสพสุรายาเมา เล่นการพนัน พูดจาเสียดสีนินทาป้ายร้ายผู้อื่น และกฎข้อห้ามอื่นที่พระองค์อัลลอฮฺ อัซวะวะญัล และท่าน นบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้บัญญัติห้ามไว้

บทที่สิบแปด การจัดเตรียมศพ(มัยยิต) และการละหมาดญะนาซะฮฺ

รายละเอียดสำหรับเรื่องจัดเตรียมมัยยิตมีดังนี้

ประการแรก ศาสนบัญญัติได้กำหนดให้มุสลิมสอน **ตัลกีน** ให้แก่ผู้ที่ใกล้จะสิ้นชีพ นั่นคือ การสอนให้เขากล่าวว ่า **ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ -ไม่มีพระเจ้าอื่นใดที่สมควรแก่การเคารพภักดีนอกจากอัลลอฮฺ** ดังที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัมได้เคยกล่าวว่า "**พวกเจ้าจงสอนตัลกีนแก่ผู้ที่ใกล้จะสิ้นชีพระหว่างพวกเจ้าว่า ลาอิลาฮะ อิลลัลลอฮฺ** " รายงานโดยท่านอิมามมุสลิม

ส่วนความหมายของคำ ว่า "เมาว์ตา" ในหะดีษนี้หมายถึง "ผู้ที่ใกล้จะสิ้นชีพ " นั่นคือ บรรดาผู้ที่มีสัญญานส่อให้เห็นถึงการตายได้มาสู่พวกเขาแล้ว

ประการที่สอง เมื่อแน่ใจว่าความตายได้มาถึงเขาแล้ว คือสิ้นชีพลงแล้วอย่างแน่ใจ ให้รีดเปลือกตาทั้งสองของเขา จนปิดสนิทและจัดเคราของเขา ตามที่ปรากฏหลักฐานในสุนนะฮฺ

ประการที่สาม จัดการอาบน้ำให้มัยยิ ตหรือศพที่เป็นมุสลิม นอกจากว่าเขา สิ้นชีพในสภาพของชะฮีดเช่น การตายในสนามรบ ซึ่งไม่จำเป็นต้องอาบน้ำหรือ ละหมาด ให้แก่เขา แต่ว่าให้นำไปฝังพร้อมเสื้อผ้าที่เขาสวมใส่อยู่ โดยไม่ต้องเปลี่ยน เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ไม่ได้อาบน้ำและละหมาดให้มัยยิตคนใดที่ตายในสนามรบอุหุด

ประการที่สี่ ลักษณะของการอาบน้ำให้ศพ

การอาบน้ำมัยยิต จะต้องมีการปกปิดเอาเราะ ฮฺของผู้ตาย แล้วให้ยกศีรษะเขาเล็กน้อยเพื่อรีดท้องของเขาเบาๆ ด้วยความอ่อนโยน ผู้ที่ทำการอาบน้ำมัยยิ ตควรต้องใช้ผ้าพันมือหรือใส่ถุง มือยางเพื่อเป็นการป้องกันจากเชื้อโรค แล้วจึงอาบน้ำ ละหมาด ให้เขา ล้างศีรษะและเคราของเขาด้วยน้ำเปล่าและน้ำที่ผสมใบพุทรา หรืออะไรก็ได้ที่คล้ายคลึงกันซึ่งใช้ได้ จากนั้นให้ล้างลำตัวด้านขวาตามด้วยด้านซ้ายทำเช่นนี้ สองหรือสามครั้ง ใช้มือรีดท้องเขาทุกครั้งเสมอ หากปรากฏของเสียออกมาทางทวารก็ให้ชำระล้างให้สะอาด และปิดด้วยสำลีหรืออะไร ก็ตามที่ใช้แทนได้ หากไม่สามารถปกปิดได้ก็ให้ใช้ผงดินหรืออุปกรณ์แพทย์สมัยใหม่เช่นผ้า ปลาสเตอร์ เป็นต้น

จากนั้นให้ทำวุฎูอ์แก่เขาใหม่อีกครั้ง และหากไม่สะอาดด้วยการล้างสามครั้งก็ให้ล้างจนครบห้าครั้ง หรือเจ็ดครั้งได้ แล้วเช็ด ตัยมัยยิ ตด้วยผ้า แล้วจึงพรมหรือใส่น้ำหอมที่รักแร้ ขาหนีบ และที่หน้าผาก แต่การพรมน้ำหอมทั่วตัวจะเป็นการดีกว่า แล้วจึงรมผ้า ที่จะใช้ห่อศพ ด้วยไม้หอม ในกรณีที่หนวดหรือเล็บยาวก็ให้ตัดทิ้งเสียและหากทิ้งไว้ก็ไม่เป็นที่ต้องห้าม ไม่ต้องหวีผมให้มัยยิ ต ไม่ต้องโกนขนรักแร้หรือ ขนในที่ลับ และไม่ต้องขริบปลายหุ้มอวัยวะเพศ เพราะไม่มีหลักฐานให้กระทำเช่นนั้น สำหรับมัยยิตหญิงให้ผูกมัดผมรวมกันสามจุด แล้วจึงปล่อยละไว้ข้างหลัง

ประการที่ห้า การห่อศพ

ที่ประเสริฐที่สุดถ้าหากว่ามัยยิต เป็น ผู้ชายคือ ให้ห่อด้วยผ้ากะฝั่น หรือผ้าห่อศพสีขาวสามผืน เป็นการดีกว่า โดยไม่ต้องใส่เสื้อหรือโพกสะระบัน ดังเช่นที่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เคยปฏิบัติมา โดยให้ห่อด้วยผ้าสามผืนนั้นที่ละชั้น สำหรับหญิงให้ทำกะฝั่นด้วยผ้าห้าผืน คือเสื้อ ผ้าคลุมศีรษะ ผ้านุ่ง ผ้าห่ออีกสองผืน สำหรับเด็กชายให้ทำกะฝั่นด้วยผ้า ห่อหนึ่งหรือสามผืน และเด็กหญิง ทำกะฝั่นด้วยเสื้อและผ้าห่อสองผืน

บทบังคับที่เป็นวาญิบหรือจำเป็นสำหรับศพทุกๆ คนซึ่งถือว่าใช้ได้แล้วก็คือ ใช้เฉพาะผ้าห่อเพียงผืนเดียวเท่านั้นปกปิดให้ทั่วร่างกาย แต่ว่าหากมัยยิตเสียชีวิตในขณะครองอิหฺรอมช่วงทำฮัจย์ ก็จะต้องอาบน้ำ ให้เขา ด้วยน้ำ เปล่าและน้ำ ใบพุทรา และห่อศพเขา ด้วยผ้า นุ่ง และผ้าคลุมของเขา หรือใช้อย่างอื่นก็ได้ ไม่ต้องปกปิดศีรษะและใบหน้าของมัยยิต ไม่ต้องใช้เครื่อง หอม เพราะเขาจะถูกฟื้นคืนชีพในวันกิยามะฮฺในสภาพที่กล่าวตัลบิยะฮฺ ดังมีหลักฐานยืนยันจาก หะดีษเศาะฮีหฺของท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ในเรื่องดังกล่าวนี้ แต่หาก คนที่มัยยิตที่ครองอิหฺรอมนั้นเป็นผู้หญิง ก็ให้ห่อศพนางเหมือนกับศพผู้หญิงทั่วๆ ไป แต่ว่าไม่ต้องใช้เครื่องหอมใดๆ กับนาง ไม่ต้องปิดใบหน้าของนางด้วยผ้าคลุม หน้า และไม่ต้อง ใส่ถุงมือให้นาง แต่ให้ปกปิดใบหน้าและมือของนางด้วยผ้าที่ใช้ห่อศพนางเท่านั้นพอ ดังที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้น

ประการที่หก ผู้ที่มีสิทธิ์มากที่สุดในการอาบน้ำ ให้มัยยิตชาย ละหมาด ญะนาซะฮฺให้ และทำการฝังเขามากกว่าผู้อื่น คือ ผู้ที่ได้รับวะศียะฮฺคือการฝากสั่งโดยผู้ตายไว้ในเรื่องนี้ จากนั้นก็เป็นบิดา ปู่และตา ต่อมาก็เป็นญาติใกล้ชิด กับเขา ตามระดับความใกล้ชิดต่อไปเรื่อยๆ จากบรรดาญาติของเขา

สำหรับผู้ที่มีสิทธิ์มากกว่ าในการอาบน้ำมัยยิ ตหญิงคือ ผู้ได้รับมอบหมาย สั่งเสีย หรือวะศียะฮฺไว้ จากนั้นก็เป็นมารดา ย่าและยาย จากนั้นก็เป็นญาติผู้หญิงที่ใกล้ชิด กับนางมากที่สุดตามระดับความใกล้ชิดต่อไปเรื่อยๆ ในบรรดาพรรคพวกญาติที่เป็นผู้หญิง

ในกรณีเป็นสามีภรรยา ให้สามีอาบน้ำ ศพให้กับภรรยา และภรรยาอาบน้ำ ศพให้สามีได้ เพราะศพของท่านอบู บักรฺ อัศ-ศิดดีก เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ นั้น ภรรยาของท่านอาบน้ำให้ และท่านอลี เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ก็ได้อาบน้ำศพให้ภรรยาของท่าน คือ ท่านหญิงฟาฏิมะฮฺ เราะฎิยัลลอฮุอันฮา

ประการที่เจ็ด ลักษณะและวิธีการละหมาดญะนาซะฮฺแก่ผู้ตาย

กล่าวตักบีรฺสี่ครั้ง โดยอ่านสูเราะ ฮฺ อัล-ฟาติหะฮฺ หลังตักบีรฺแรก หากจะอ่านสูเราะ ฮฺสั้นๆ หรืออ่านอายะฮฺสองอายะฮฺตามไปด้วยก็ดี ดังหลักฐานยืนยันจาก หะดีษเศาะฮีหฺในเรื่องดังกล่าว ซึ่งรายงานโด ยท่านอิบนฺ อับบาส เราะฎิยัลลอฮุอันฮุมา แล้วให้ตักบีรฺ ครั้ง ที่สอง ตามด้วยการกล่าวสดุดีหรือเศาะละวาตแก่ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เช่นเดียวกับ ที่ใช้อ่านในตะชะฮฺฮุด จากนั้นก็ตักบีรฺครั้งที่สามแล้วกล่าวดุอาอ์ว่า

اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لِحَيِّنَا وَمَيِّتِنَا، وَشَاهِدِنَا وَغَائِبِنَا، وَصَغِيرِنَا وَكَبِيرِنَا، وَذَكَرِنَا وَأُنْثَانَا، اللّٰهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنَّا فَأَحْيِهِ عَلَى الْإِسْلَامِ، وَمَنْ تَوَفَّيْتَهُ مِنَّا فَتَوَفَّهُ عَلَى الْإِيمَانِ، اللّٰهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ، وَعَافِهِ وَاعْفُ عَنْهُ، وَأَكْرِمْ نُزُلَهُ، وَوَسِّعْ مُدْخَلَهُ، وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهِ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهُ دَارًا خَيْرًا مِنْ دَارِهِ، وَأَهْلاً خَيْرًا مِنْ أَهْلِهِ، وَأَدْخِلْهُ الْجَنَّةَ، وَأَعِذْهُ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ، وَافْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ، وَنَوِّرْ لَهُ فِيهِ، اللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنَا أَجْرَهُ وَلَا تُضِلَّنَا بَعْدَهُ.

คำอ่าน **อัลลอฮุม มัฆฟิรฺ ลิฮัยยินา วะ มัยยิตินา , วะ ชาฮิดินา วะ ฆออิบินา , วะ ศอฆีรินา วะ กะบีรินา , วะ ซะกะรินา วะ อุนซานา , อัลลอฮุมมะ มัน อะหฺยัยตะฮู มินนา ฟะอะหฺยิฮี อะลัลอิสลาม , วะ มันตะวัฟฟัยตะฮู มินนา ฟะตะวัฟฟะฮู อะลัลอีมาน , อัลลอฮุมมัฆฟิรละฮู วัรฮัมฮุ, วะ อาฟิฮิ วะอฺฟุอันฮุ , วะอักริม นุซุละฮู, วะวัสสิอฺ มุดคอละฮู, วัฆสิลฮุ บิลมาอิ วัษษัล วัลบะร็อด, วะ นักกิฮี มินัล คอฏอยา กะมา ยุนักก็อษ เษาบุล อับยะฎุ มีนัดดะนัส, วะ อับดิลฮุ ดาร็อน ค็อยรอน มินดาริฮี, วะ อะฮฺลัน ค็อยร็อน มิน อะอฺลิฮี, วะ อัดคิลฮุล ญันนะฮฺ, วะ อะอิซฮุ มิน อะซาบ บิลก๊อบริ วะ อะซาบิน นารฺ, วัฟซะละฮู ฟี ก็อบริฮี, วะเนาวิร ละฮู ฟีฮิ, อัลลอฮุมมะ ลา ตะหฺริมนา อัจญ์เราะฮู วะลา ตุฎิลละนา บะอฺดะฮู**

คำแปล “โอ้ อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงโปรดอภัยโทษต่อผู้มีชีวิตของเรา ต่อผู้ที่ตายของเรา ผู้ที่อยู่ ณ ที่นี้ และผู้ที่ มิได้อยู่ ณ ที่นี้ เด็กๆ ของเรา และผู้ใหญ่ของเรา บรรดาชายของเราและบรรดาหญิงของเรา โอ้ อัลลอฮฺ ผู้ใดที่พระองค์ให้เขามี ชีวิตอยู่ในหมู่พวกเรา ขอพระองค์ทรงให้เขามีชีวิตอยู่ในอิสลาม และผู้ใดที่พระองค์ทรงให้เขาตายไปจากพวกเรา ก็ขอได้ทรงให้เขาตายอยู่ในอีมาน โอ้ อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงอภัยโทษแก่เขา และทรงเมตตาเขา และทรงให้เขา ปลอดภัย และทรงปกป้องเขา ทรงให้เกียรติ แก่ที่พำนักของเข า และทรงทำให้ ทางเข้า ของเขากว้าง และทรงได้โปรดชำระล้างเขาด้วยน้ำ หิมะ และลูกเห็บ และชำระล้างความผิดของเขา เช่นเดียวกับที่ผ้าขาว ถูกชำระให้ สะอาดจากสิ่งเปรอะเปื้อน ทรงเปลี่ยนให้แก่เขาซึ่งที่อาศัยที่ดีกว่าบ้านของเขา และครอบครัวที่ดีกว่าครอบครัวของเขา และทรงทำให้เขาได้เข้าสวนสวรรค์ และทรงปกป้องเขา จากการทดสอบในหลุมศพ และการลงโทษแห่งไฟนรก และทรงทำให้หลุมศพของเขากว้างขึ้น และทรงทำให้เขาได้แสงสว่างในนั้น โอ้ อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงอย่าทำ

ให้ผลรางวัลของเขาเป็นที่หวงห้ามแก่เรา (คือทรงโปรดประทานผลบุญแก่เราที่ได้ละหมาดศพให้เขา) และทรงโปรดอย่าให้เราหลงผิดหลังจากเขา”

จากนั้นก็ให้ตักบีรฺครั้งที่สี่ แล้วจึงให้สลามทางขวาครั้งเดียว เป็นอันสิ้นสุดการละหมาดญะนาซะฮฺ

และ เป็นการ ส่งเสริมให้ ยกมือขึ้นทุกครั้งขณะตักบีรฺ กรณีมัยยิ ตหญิงให้กล่าว **อัลลอฮุมมัฆฟิรฺ ละฮา** ... จนจบ และหากมัย ยิตสองคนให้กล่าว **อัลลอฮุมัฆฟิรฺ ละฮูมา**... จนจบ หากมากกว่านั้นให้กล่าว **อัลลอฮุมมัฆฟิรฺ ละฮุม**... จนจบ (คือ เปลี่ยนคำสรรพนามตามเพศและจำนวนของมัยยิ ต – ผู้แปล) และหาก เป็นมัยยิ ตทารก เราจำเป็นต้องเปลี่ยนดุอาอ์อภัยโทษให้แก่เขาดังนี้

اللّٰهُمَّ اجْعَلْهُ لَنَا فَرَطًا، وَذُخْرًا لِوَالِدَيْهِ، وَشَفِيْعاً مُجَابْاً، اللّٰهُمَّ ثَقِّلْ بِهِ مَوَازِيْنَهُمَا وَأَعْظِمْ بِهِ أُجُورهمَا، وَأَلْحِقْهُ بِصَالِحِ سَلَفِ الْمُؤْمِنِينَ، وَاجْعَلْهُ فِي كَفَالَةِ إِبْرَاهِيم عَلَيْهِ الصَّلاةُ وَالسَّلاَمُ، وَقِهِ بِرَحْمَتِكَ عَذَابَ الْجَحِيْمِ.

คำอ่าน **อัลลอฮุม มัจญ์อัลฮุ ฟะเราะฏอ, วะ ซุครอน ลิวาลิดัยฮิ , วะ ชะฟีอัน มุญาบัน, อัลลอฮุมมะษักกิล บิฮี มะวาซีนะฮุมา, วะ อะอฺซิม บิฮี อุญูเราะฮุมา, วะ อัลฮิกฮู บิศอลิหิ สะลัฟฟิล มุมินีน, วัจญ์อัลฮู ฟี กะฟาละติ อิบรอฮีม อะลัยฮิศ เศาะลาตุ วัสสะลาม, วะกิฮี บิเราะหฺมะติกะ อะซาบัล ญะฮีม**

คำแปล “โอ้ อัลลอฮฺ ขอพระองค์ทรงโปรดให้เขาเป็นรางวัลล่วงหน้า เป็นสมบัติสำหรับบิดามารดาของเขา และทรงโปรดให้เขาเป็นผู้ให้การช่วยเหลือที่ได้รับการสนอง โอ้ อัลลอฮฺ ทรงโปรดให้ตาชั่งของเขาทั้งสองหนัก เพราะเหตุแห่งเขา และประทานรางวัลอันยิ่งใหญ่แก่เขาทั้งสอง และทรงโปรดให้เขา ได้อยู่พร้อมกับบรรดากัลยานชนผู้ศรัทธาก่อนหน้านี้ และทรงโปรดทำให้เขาอยู่ภายใต้การอนุเคราะห์ของท่านนบีอิบริฮีม อะลัยฮิสลาม และขอโปรดปกป้องเขาด้วยความเมตตาของพระองค์จากการลงโทษแห่งนรก”

สุนนะฮฺให้อิมามยืนตรง กับศีรษะของมัยยิตชาย และยืนตรงกลางสำหรับมัยยิ ตหญิง ในกรณีที่มีมัยยิตหลายคนให้วางมัยยิ ตชายถัดจากอิมาม และวาง มัยยิตหญิงถัด จากมัยยิตชายไปทางด้านกิบละฮฺ และหากมีมัยยิตที่เป็นเด็กชายอยู่ด้วยก็ให้วางเขาก่อน หลังจากนั้นจึงเป็นมัยยิ ตหญิง แล้วถัดไปก็เป็นมัยยิตที่เป็นเด็กผู้หญิง ให้วางศีรษะมัยยิตเด็กชายเสมอเท่าศรีษะมัยยิ ตชาย และวางมัยยิตหญิงให้ตรงกลางลำตัวของมัยยิดหญิงเสมอศีรษะของมัยยิตชาย ในทำนองเดียวกันให้วางศีรษะมัยยิดเด็กหญิงเสมอเท่าศีรษะมัยยิ ตหญิง และตรงกลางลำตัว ของมัยยิ ตที่เป็น

เด็กผู้หญิงอยู่เสมอ เท่าศีรษะของมัยยิตชาย และให้มะมูมยืนหลังอิมาม นอกจากว่ามะ มูมคนใด ไม่สามารถหาที่ยืนหลังอิมามได้ ก็ให้ยืนทางข้างขวาของอิมามได้

ประการที่แปด ลักษณะการฝังศพ

ศาสนบัญญัติได้กำหนดให้ขุดหลุมลึกเท่าครึ่งตัวของผู้ชาย ให้ทำละหัดหรือส่วนที่แซะดินเป็นช่องเพื่อเก็บมัยยิตนั้นอยู่ ด้านกิบละฮฺ ต้องวาง ศพลงในช่องละหัดโดยให้ศพนอนบนสีข้างด้าน ขวา แล้วจึงเปิดหรือคลี่มัดผ้าออกโดยไม่ต้อง ดึงออกอมาแต่ ให้ปล่อยทิ้งไว้เช่นนั้นไม่ต้องเปิดหน้า ไม่ว่าเป็นชายหรือหญิง แล้วจึงวางก้อนอิฐปิดช่องนั้นไว้และปิดซอกหลืบหรือช่องเล็กๆ ให้ดีเพื่อกันดินเข้าไป ในกรณีที่หาก้อนอิฐไม่ได้ให้เปลี่ยน เป็นแผ่นไม้หรือหินหรือไม้อื่นๆ ได้เพื่อกันดินไม่ให้เข้าไปในช่องนั้น แล้วจึงกลบด้วยดินเป็นอันเสร็จสิ้นการฝัง และส่งเสริมให้กล่าวดุอาอ์ ในขณะวางศพลงหลุมว่า

بِمِล่اللهِ وَعَىَๅ مِلَّةِ رَسُوْلِ اللهِ

คำอ่าน **บิสมิลลาฮฺ วะอะลา มิลละติ เราะสูลิล ลาฮฺ**

คำแปล ด้วยพระนามแห่งอัลลอฮฺ และตามแบบฉบั บของท่าน ศาสนทูตของอัลลอฮฺ ศ้อลฯ

และให้ถมหลุมเป็นเนินสูงขึ้นมาประมาณหนึ่งคืบ แล้ววางก้อน หินบนกูบุรฺ หากสามารถทำได้ แล้วจึงพรมด้วยน้ำ

อิสลามได้กำหนดให้ผู้มาร่วมฝังยืนไว้อาลัยที่ปากห ลุม เพื่อขอดุอาอ ฺให้แก่ผู้ตาย เนื่องจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เคยยืนที่ปากหลุมศพเมื่อท่านได้เสร็จสิ้นจากการฝัง โดยท่านได้กล่าวไว้ว่า “**พวกท่านจงขอต่ออัลลอฮฺ ตะอาลาให้อภัยโทษแก่พี่น้องของท่าน จงขอดุอาอฺตัษบีต(ให้เขายืนหยัดมั่นคงในการผ่านการทดสอบในกุบูรฺ) ให้แก่เขา แท้จริงขณะนี้ เขากำลังถูกสอบถาม**”

ประการที่เก้า ศาสนบัญญัติยังได้กำหนดให้ผู้ที่ยังไม่ได้ทำการ ละหมาด ญะนาซะฮฺ เนื่องจากเขามาไม่ทัน ให้เขาได้ละหมาดแก่ผู้ตายหลังสิ้นสุดการฝังที่หลุมศพเขาได้ เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เคยปฏิบัติเช่นนั้น สำหรับช่วงระยะเวลาของการทำละหมาดดังกล่าวต้องอยู่ภายในระยะเวลาหนึ่งเดือน หรือน้อยกว่านั้น แต่หาก ว่าเวลาล่วงเลย มามากกว่านั้นไม่จำเป็นต้อง ละหมาด ที่หลุม ศพ เพราะไม่มีหลักฐานยืนยันว่าท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ปฏิบัติเช่นนั้น.

ประการที่สิบ ไม่เป็นที่อนุมัติให้ครอบครัวของผู้ตายจัดเลี้ยงอาหาร ดังคำกล่าวของท่านญะรีรฺ บิน อับดุลลอฮฺ อัล-บะญะลีย์ เศาะหาบะฮฺ ผู้ทรงเกีย รติท่านหนึ่ง เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่ว่า “เราถือว่า การรวมตัวกันที่บ้านของครอบครัวผู้ตายและจัดทำอาหารหลังจากฝังเรียบร้อยแล้ว นั้น

เป็นส่วนหนึ่งของ นิยาหะฮฺ (การแสดงความอาลัยที่ไม่อนุญาตให้ทำ)" รายงานโดยท่านอิมามอะหมัด ด้วยสายสืบที่ หะซัน ส่วนการจัดทำอาหาร ให้ครอบครัวผู้ตายหรือบรรดาแขกที่มาร่วมของพวกเขาถือว่า ทำได้ ศาสนบัญญัติใช้ให้จัดทำอาหารให้ญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านของผู้ตาย เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม เมื่อทราบถึงการตายของท่าน ญะฟัรฺ บิน อบี ฏอลิบ เราะฎิยัลลอฮุอันฮุ ที่ประเทศซีเรีย ท่านได้สั่งให้ครอบครัวของท่านจัดทำอาหารเลี้ยงให้ครอบครัวท่านญะฟัรฺ ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า "**แท้ที่จริง ได้มีสิ่งที่ทำให้พวกเขายุ่งเหยิงมาหาพวกเขา**"

ไม่ถือว่าเป็นความผิดในกรณีที่ครอบครัวของผู้ตายจะได้เชื้อเชิญให้เพื่อนบ้านและคนอื่นๆ มาร่วมรับประทานอาหารที่ถูกจัดเตรียมและถูกมอบให้พวกเขา และช่วงเวลาของการกระทำดังกล่าวนี้ ไม่ได้ถูกจำกัดไว้อย่างแน่นอน เท่าที่เราทราบจากบทบัญญัติทางชะรีอะฮฺ

ประการที่สิบเอ็ด ไม่เป็นที่อนุมัติให้หญิงไว้ทุกข์มากกว่าสามวัน นอกจากนางจำต้องไว้ทุกข์เพื่อสามีของนางเท่านั้นเป็นเวลาสี่เดือนกับสิบวัน นอกจากเสียว่านางตั้งครรภ์จนกระทั่งคลอด จากหลักฐานยืนยันเรื่องดังกล่าวใน หะดีษเศาะฮีหฺ ส่วนชายไม่เป็นที่อนุมัติให้ไว้ทุกข์ไม่ว่าจะเป็นญาติหรือผู้อื่น

ประการที่สิบสอง ศาสนบัญญัติได้ส่งเสริมให้ผู้ชายได้เยี่ยมเยียนกุบูรฺสถานที่ฝังศพเป็นครั้งคราวเพื่อขอดุอาอ์ให้แก่ผู้ตาย และขอดุอาอ์แห่งความเมตตาต่อพวกเขา เพื่อรำลึกถึงความตายและสิ่งที่จะเกิดขึ้นแก่เขาหลังจากความตาย ดังที่ท่านบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้กล่าวว่า "**พวกท่านจงไปเยี่ยมกุโบร์ เพราะแท้จริง มันทำให้พวกท่านได้รำลึกถึงอาคิเราะฮฺ**" บันทึกโดยอิมามมุสลิมในเศาะฮีหฺของท่าน ท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้เคยสอนให้บรรดาเศาะหาบะฮฺของท่านกล่าวเมื่อไปเยี่ยมกุบูรฺว่า

السَّلاَمُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الدِّيَارِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُسْلِمِينَ، وَإِنَّا إِنْ شَاءَ اللهُ **ด**
لاَحِقُونَ، نَسْأَلُ اللهَ لَنَا وَلَكُمُ الْعَافِيَةَ، يَرْحَمُ اللهُ الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنَّا
وَالْمُسْتَأْخِرِينَ

คำอ่าน **อัสสะลามุ อะลัยกุม อะหฺลัด ดิ ยารฺ มินัล มุอฺมินีน วัล มุสลิมีน, วะอินนา อินชาอัลลอฮุ บิกุม ลาหิกูน, นัสอะลุลลอฮะ ละนา วะละกุมุล อาฟียะฮฺ, ยัรฮะมุลลอฮุล มุสตักดิมีนะ มินนา วัลมุสตะอฺ คิรีน**

คำแปล "ขอความสันติจงมีแด่ พวกท่าน เหล่า ชาวสุสานทั้งหลาย จากบรรดามุอ์มินผู้ศรัทธา และมุสลิมผู้มอบตน และหากอัลลอฮฺพึงประสงค์ พวกเราก็จะเป็นผู้ติดตาม พวกท่าน ข้าแต่อัลลอฮฺ ได้โปรดประทาน ความปลอดภัย แก่พวกเรา และพวกท่าน ขอพระองค์ ทรงโปรดเมตตาบรรดาผู้ (ได้สิ้นชีวิต) ก่อนหน้าและหลังจากพวกเรา"

สำหรับหญิงไม่มีหลักฐานจากบทบัญญัติให้เยี่ยม กุบูรฺ เพราะท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้สาปแช่งบรรดาหญิงที่ได้ไปเยี่ยม กุบูรฺ และเพราะเกรงว่าจะเกิดฟิตนะ ฮฺแก่นาง และการ ที่นางมีความอดทนน้อย ในทำนองเดียวกัน จึงไม่เป็นที่อนุมัติสำหรับนางที่จะติดตามไปฝังศพ เนื่องจากท่านนบี ศ็อลลัลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม ได้ห้ามพวกนาง เกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ ส่วนก ารละหมาด ญะนาซะฮฺที่มั สยิดหรือว่าที่มุศ ็อลลานั้นเป็นบทบัญญัติสำหรับชายหญิงโดยทั่วหน้ากัน

นี่คือท้ายของสิ่งที่ข้าพเจ้าสามารถรวบรวมไว้ได้

ขอพระองค์อัลลอฮฺทรงโปรดประทานความสันติสุขแด่ท่านนบีของเรา นบี มุฮัมมัด ครอบครัวของท่าน และ บรรดาสาวกโดยทั่วหน้ากัน